

NÚRIA CASAS

Una cançó per a cada ocasió

CANÇONER TRADICIONAL
PER A NADONS

Il·lustracions de Kim Amate

Estrella Polar

The background features a light beige color with scattered, semi-transparent leaf silhouettes in various shapes and sizes, some appearing to fall from the top. A decorative black line with two elegant curls frames the central text. The text is written in a black serif font, with 'Una cançó' on the top line, 'per a cada' on the second line, and 'Ocasíó' on the third line. The word 'cançó' is notably larger than the other words.

Una cançó
per a cada
Ocasíó

*A l'Artur, el meu Arturet.
Perquè des de que vas néixer,
ets la meva millor font d'inspiració.*

Estrella Polar

© del text: Núria Casas, 2022

© de les il·lustracions: Kim Amate, 2022

Disseny i maqueta: Kim Amate

© d'aquesta edició: Edicions 62, S. A., 2022

Estrella Polar, Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

www.estrellapolar.cat

info@estrellapolar.cat

Primera edició: novembre del 2022

ISBN: 978-84-1389-344-0

Dipòsit legal: B. 18.862-2022

Impressió a Catalunya

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

NÚRIA CASAS

Una cançó
per a cada
OCASIÓ

CANÇONER TRADICIONAL
PER A NADONS

Il·lustracions de Kim Amate

Estrella Polar

ÍNDIX

Per què un cançoner escrit?	6	Cançons per teletreballar	72
Cançons per dormir	10	Quan seré gran	74
La lluna, la pruna	12	Un esquimal perdut en el desert	78
Do, re, mi, al jardí	16	Cançons per fer la sobretaula	82
Cançons per despertar-se de cop	20	Els esclops d'en Pau	84
Peix, peixet	22	Olles, olles	88
En Pinxo i en Panxo	26	Cançons per anar amb cotxe	92
Cançons per despertar-se lentament	30	Sol, solet	94
Cada dia al dematí	32	Dalt del cotxe	98
Puff, el drac màgic	36	Cançons per anar amb bicicleta (o dues rodes en general)	102
Cançons per alletar	42	L'elefant amb bicicleta	104
Cargol treu banya	44	Som els cavallers	108
L'arc de Sant Martí	48	Cançons per seure al sofà	112
Cançons per banyar	52	El ball de la civada	114
El gegant del pi	54	Holdria, holdrió	118
La barqueta	58	Cançons per fer manetes	122
Cançons per vestir-se (i desvestir-se)	62	Cinc pometes té el pomer	124
Ralet, ralet	64	Ballmanetes	128
Plou i fa sol	68		

Cançons per a quan disposes d'una joguina ...	132
Els petits bonics titelles	134
La cançó dels colors	138
Cançons per passejar amb el carret	142
En Patufet	144
La barqueta	148
Cançons per esperar a la botiga	152
Pedra, pedreta	154
El lleó no em fa por	158
Cançons per passejar dins el supermercat ...	162
La masovera	164
Les oques van al camp	168
Cançons per anar al parc	172
L'esquirol	174
Bingo	178
Bonus Track	
Cançons per a festes assenyalades	182
La Castanyera	184
Caga Tió	188

PER QUÈ UN CANÇONER ESCRIT?

Si, estem en l'era de les pantalles.

Si, també, la paciència la perdem més de pressa que abans.

Si, sabem que el recurs d'obrir el mòbil serà ràpid i efectiu.

Si, l'entreteniment d'un infant no és unipersonal.

Però, i si deixem enrere totes aquestes evidències, poc científiques i únicament pràctiques, i ens limitem a tornar a l'essència més bàsica de connexió amb el nostre fill? El 13 de juny de 2021, vaig ser mare de l'Artur. Des de bon començament, he intentat buscar recursos materials en format llibre per passar una estona junts. Vull fugir del món cent per cent virtual, però tampoc no en vull renegar. Ara bé, m'ha resultat difícil trobar un format que inclogui la música, un vessant d'entrete-

niment que dona un plus a un conte tan sols recitat. A més, sense ser pedagoga infantil —tampoc no ho pretenc—, sí que he pogut constatar, amb l'experiència per esforçar-me a connectar amb ell a través de la música, que cada moment té una melodia específica. No «sona» igual canviar els bolquers que dinar amb ell. I encara podem ser més específics: no «sona» de la mateixa manera dinar en un restaurant que fer-ho a casa. I com aquests exemples ràpids, n'hi ha una infinitat.

Ser mare implica descobrir com, una simple situació que podem viure sense la presència del nostre fill, amb ell es converteix en una meravellosa i complexa situació carregada de petits moments que esmicolen un fet quotidià, en el qual has de trobar la punta a cada instant que passa: aprens i valors poder veure d'un got d'aigua més de dues vegades, aprens i valors poder anar al bany i entretenir-t'hi més de cinc minuts, aprens i valors romandre quieta al sofà per mirar deu minuts la televisió (fins i tot et conformes amb el primer programa que trobes fent zàping). Precisament, perquè cada moment es converteix en una meravellosa i complexa situació, comptar amb recursos que me'l fessin més amè i, de retruc, m'ajudessin a connectar encara més amb el menut, em resultava imprescindible. Des del minut zero connectem amb els nostres fills. Des que neixen, la música i el poder de la paraula hi són presents. Potser per això és bonic donar forma i ordre a tot allò que el cap ens processa com a resposta necessària en mil·lèsimes de segons quan el petitó comença a plorar o fa un petit renec. Parlo de la música popular, aquella que se'ns queda

en l'imaginari quan som petits i que de grans reprenem i tornem a redescobrir gràcies a la situació nova que experimentem. Sí, és cert, podem tirar de cançons meravelloses i grans grups de música infantil i, per què no, de la Rosalía o Els Catarres. Però donar forma al costumisme pensat per als petits també és necessari i satisfactori. I amb aquest darrer element, ja tenim la fórmula perfecta:

*Una cançó popular
per a cada moment amb l'infant.*

Espero que a través d'aquest «receptari» de cançons, passeu estones en què, més enllà d'aconseguir entretenir-los i entretenir-vos, connecteu encara més amb els vostres fills. De fet, escrit d'aquesta manera, sembla un manual d'autoajuda, però en realitat només pretén abordar des de la pràctica moments molt bonics que podem compartir plegats. Per acabar, veureu que faig servir indistintament les paraules menut, fill, infant, petit... Hi ha tantes maneres de posar un nom bonic al nostre subjecte més preuat d'aquesta vida! A gaudir!

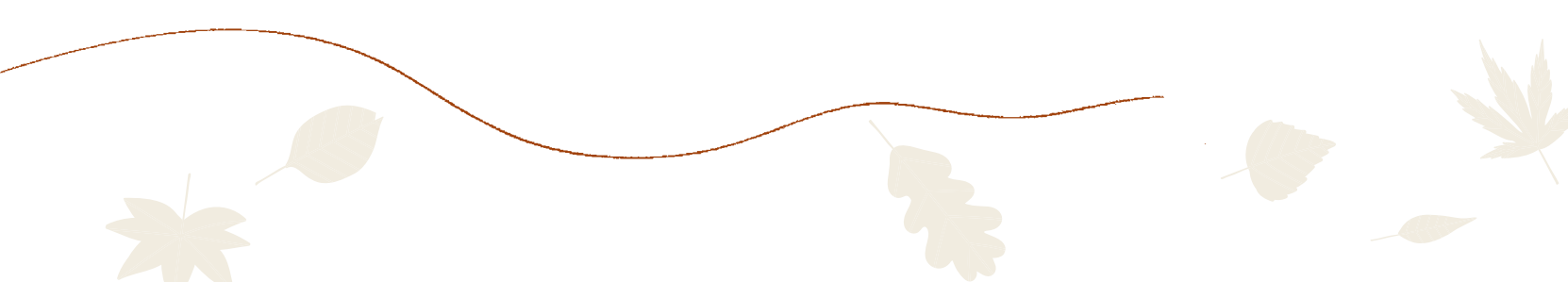
Escull el moment i la cançó!

Hi ha disset moments i, com passava quan compràvem un disc, el *bonus track* extra per a aquelles ocasions especials o úniques que tan sols vivim un cop l'any, en aquest cas per la Castanyada amb la cançó de «La Castanyera» i per Nadal amb la del «Caga Tió».

Els altres moments van lligats a situacions rutinàries, i cadascuna d'elles té un tempo determinat. Són propostes orientatives i es tracta de fer-les nostres. No és el mateix cantar al petit de la casa abans d'anar a dormir que cantar-li una cançó perquè es desperti; o mirar de poder dinar a taula, en comptes d'estar al sofà estirat; com tampoc vestir-lo o banyar-lo.

Fins i tot, ara com ara, cal tenir en compte el teletreball. Que aixequi la mà qui no hagi cantat en una mena de bucle permanent una estrofa de cançó mentre el fill estava arraulit en un cantó del bressol, a punt d'arrencar un tsunami de plorera i... en

paral·lel, una servidora intentant acabar d'escriure un correu electrònic, amb el teclat damunt un coixí improvisat a terra fent de tauleta, o a dues mans, jugant a banda i banda, entre la pantalla i la cara del fill. De ben segur que ens podem sentir identificats i, si no, rai! Els nostres amics i amigues d'Instagram ens recorden, pràcticament a diari, les peripècies de l'anomenada «conciliació familiar». Aquest concepte tindria un llibre a banda, però, d'entrada, ha vingut per quedar-se. Quan sento aquesta paraula em recorda als qui també parlen d'emprenedors. Hem canviat la terminologia per maquillar el que al final acaba sent una realitat que massa sovint no ens agrada prou o, en comptes de maquillar-la, volem canviar el seu significat, perquè, al cap i a la fi, la conciliació acaba sent una quimera. Però, pares i mares ens hi aferrem amb força! L'esperança és l'últim que es perd...

Per a cadascuna de les cançons, hi trobareu el material següent:

a L'AL·LETRA DE LA CANÇÓ. Majoritàriament, emanen de la tradició popular catalana, però cal refrescar-la, aprendre-la o directament ensenyar-la al nostre fill@.

b LA PARTITURA DE LA CANÇÓ. Per conèixer la melodia i poder tocar-la si teniu un instrument a casa. I, si no, cap problema! Trobareu totes les bases musicals en un codi QR al principi de cada capítol. Com veieu, al final la tecnologia també pot ser útil i una bona eina complementària... No es tracta de ser *haters*!

c L'ORIGEN DE LA CANÇÓ. El significat d'algunes d'elles pot ser metafòric, d'altres recauen en la tradició popular d'un municipi en concret, d'altres són tan desconegudes que se'n sap ben poc... Vaja, per triar i remenar.

d ELS RECURSOS. Un senzill joc de mans, un tovalló de paper que ens trobem damunt la taula, una llanterna per il·luminar el sostre de l'habitació... La mímica, les nostres «carotes», la manera d'empatitzar amb afecte, converteix el recital de cançons en un moment únic i carregat d'imaginació.

I, òbviament, el moment amb què contextualitzarem cadascuna de les dues lletres escollides per a una situació concreta. En total, trenta-cinc cançons...

Tenim feina i temps
per passar plegats!

CANÇONS PER DORMIR

Resultava bàsic començar aquest llibre pel final. Podríem parlar del matí, el ritual per despertar-nos, les passejades amb els nostres fills, però de tots els moments, el més gratificant és l'hora d'anar a dormir: al llitet, damunt del sofà amb dos coixins perfectament col·locats per evitar riscos o, la millor posició de totes, amb el petit damunt nostre. Hi ha tantes vitamines concentrades en el repòs d'un infant quan el tenim als braços! En aquest cas, i en tots els que

anirem veient per a tots els moments, podem justificar la tria de les cançons pel significat de la lletra, però també pel ritme amb què associem cadascuna de les situacions. Aquí trobareu «La lluna, la pruna» i «Do, re, mi al jardí».

La lluna, la pruna

Normalment, dormim de nit, tot i que els més menuts no tenen hores; qualsevol hora pot ser bona i hi ha uns quants hàbits que intentem aplicar per mirar de fer que les nostres hores concordin amb les seves. És evident que quan els fills dormen, nosaltres ens les empesquem per dormir amb ells i guanyar hores al son. Però una cançó que els encanti com les serps sempre pot donar el cop de mà definitiu. Relacionem la lluna amb la foscor complaent, la del silenci calmat, la de l'am-

bient que t'acarona amb la mà. Sovint, ens imaginem una lluna plena o en quart minvant, amb un somriure gegant, uns llavis ben carnosos i un braç que surt per atansar-se a les nostres galtes i acariciar-nos-les. La lluna és misteriosa i confortable a parts iguals. És el moment de recollir-se, arraulir-se, fer-nos petits perquè ens ve de gust i deixar-nos emportar pel subconscient. Vaja, un clàssic com aquest no podia faltar al repertori.

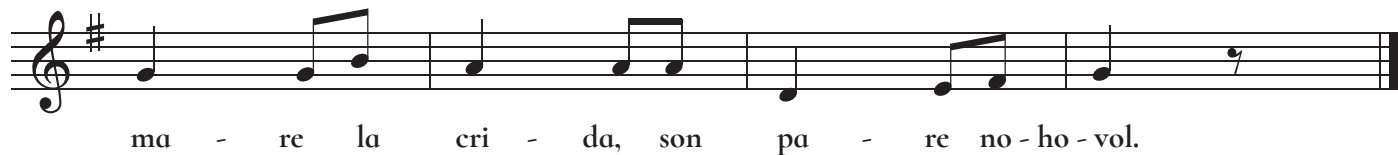
La lluna, la pruna,
vestida de dol,
sa mare la crida,
son pare no ho vol.

La lluna, la pruna
i el sol matiner,
sa mare la crida,
son pare també.

Un pam, dos pams,
tres pams, quatre pams, cinc pams,
sis pams, set pams,
vuit pams, nou pams, deu pams.

Allegro

Origen

Cançó popular catalana, molt estesa entre les cançons tradicionals dels camperols mallorquins i menorquins, que en comptes de dir «la lluna, la pruna», encara ara diuen «la lluna, la bruna». La bruna ve del color bru, el de la foscor amb què es relaciona l'arribada de la lluna quan es fa de nit. I quan «son pare la crida, sa mare no ho vol», el pare és el sol i la mare, la terra. El pare, la vol il·luminar i, en canvi, la terra no ho vol perquè necessita la cara fosca de la lluna per continuar dormint. Alguns consideren que la cançó tan sols té una estrofa i la segona que parla del «sol

matiner» forma part d'una altra versió, però no constitueix, en conjunt, una lletra única. També a les Illes Balears, es constaten d'altres derivades com:

*La noia petita
remena els coixins,
sa mare la renya
davant dels fadrins.*

I també s'afegeix una tercera estrofa, el final dels «pams», tot i que, per anar a dormir, quedi un punt menys dolç.

Recursos

És una cançó perfecta per cantar en el moment en què el petit ja reposa en un lletet, s'ha desenganxat dels nostres braços i fem l'acompanyament final abans del darrer moviment de caparró, perquè ja agafi amb força el xumet, si l'utilitza, i per deixar-lo dormir sense la nostra abraçada que tant els calma.

Per això, els simples moviments lents però seguits, sense cap mena d'aturada abrupta, seran genials per acompanyar la nostra veu. Alguns exemples: agafar les baranes del bressol i fer-lo moure lentament, acariciar el front de la criatura mentre intentem deslligar el nostre contacte corporal d'ella o, una última recomanada per molts pediatres, passar els nostres dits índexs per sota els ulls, en forma de semiarc des del bell mig de les celles, resseguint el contorn inferior dels ulls i acabant al lateral de les ulleres. Les carícies en forma de pessigolles pel rostre també poden servir, tot i

que s'han de fer buscant el punt just perquè siguin agradables però no els provoquin picors, calfreds o somriures que no toquen quan busquem una mica de tranquil·litat. En el moment d'adormir-se hi ha menys interacció recíproca, però l'èxit l'obtindrem quan la resposta de l'infant sigui, precisament, el silenci. Per això, deixem-nos endur per la suavitat que provoquen les carícies fetes amb les falanges distals dels dits i limitem-nos a convertir-nos en el millor fil musical per acompanyar una bona dormida.

